

for a living planet®

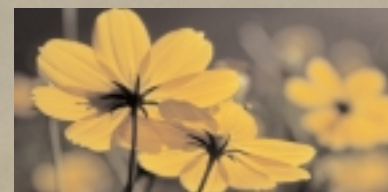
WWF-Norge
Kr. August gate 7A
Pb. 6784 St. Olavs plass
N-0130 Oslo

Tlf: 22 03 65 00
Fax: 22 20 06 66
info@wwf.no
www.wwf.no
www.panda.org

for a living planet®

ÅRSMELDING 2005

WWF® *for a living planet®*

*WWF-Norge er en selvstendig norsk naturvernorganisasjon
tilsluttet den globale naturvernorganisasjonen WWF.
WWF-Norge arbeider for de samme overordnede mål og
programmer som de øvrige organisasjonene i WWF,
samtidig som vi jobber i Norge med saker som er viktige her.
WWF-Norge har alle rettigheter til bruk av navnet WWF og
panda-logoen i Norge.*

INNHold

Harmoni med naturen	s. 3
Med kunnskap for menneske og natur	s. 4
Landmiljøprogrammet	s. 6
Europaprogrammet	s. 8
Program for miljø og utvikling	s. 9
Havmiljøprogrammet	s. 12
Arktisprogrammet	s. 14
Informasjon og kommunikasjon	s. 15
Organisasjon	s. 16
Fundraising	s. 17
Regnskap	s. 18
Administrasjon	s. 20
Styrets årsberetning	s. 21

Forsidebilder:

Gepard © WWF-Norge / Tom Schandy

Anthophyta © WWF-Canon / Mauri Rautkari

Reinsdyrbukk © WWF-Norge/ Tom Schandy

Karpatene © Daphne / V. Stanova

Frivillige oljevernere © WWF-Norge / Nina Jensen

Papir: Cyclus 140 gr resirkulert

Trykkeri: Stavanger Offset

Redigering: Tor Traasdahl

Layout: Nina Jensen

Denne publikasjonen er WWF-Norges offisielle årsmelding for 2005.
Vi oppfordrer til bruk og ettertrykk - oppgi kilde! Ettertrykk av bilder er
ikke tillatt uten fotografens tillatelse.

WWFs FORMÅL

WWF arbeider for en framtid der menneskene lever i
harmoni med naturen. Vi vil stanse ødeleggelsen av
jordas natur og miljø ved å:

- Bevare mangfoldet av arter og økosystemer
- Sikre bærekraftig bruk av naturressurser
- Bekjempe forurensning og overforbruk

Harmoni med naturen

Verdenstoppmøtet om fattigdom i New York i september 2005 var visstnok den største samling av statsoverhoder i FNs historie. Møtet skulle vurdere status for arbeidet med FNs tusenårsmål for fattigdomsbekjempelse. Under forberedelsene arbeidet imidlertid sterke krefter for at møtet heller skulle diskutere sikkerhet, krig mot terrorisme og omorganisering av FN.

Et effektivt samarbeid mellom WWF, IUCN og andre organisasjoner, UNEP, UNDP og land som Norge, sørget likevel for at miljø og fattigdom ble det viktigste temaet. Sluttdokumentet fra møtet peker på de store utfordringene menneskeheten står overfor knyttet til klimaendringer, biologisk mangfold, miljøgifter, skog, ørkenspredning, vann og bærekraftig utvikling.

Tross press fra verdens mektigste for å skyve miljøagendaen til side, endte dermed toppmøtet med å bekrefte den stadig klarere forståelsen av at bærekraftig utvikling er en forutsetning for utvikling og fattigdomsbekjempelse. Nå erkjenner også viktige land i Asia, Afrika og Latin-Amerika dette. Det er levende natur og et livskraftig miljø som leverer store deler av livsgrunnlaget for jordens fattigste, i form av vann, dyrkingsjord, ved, mat og medisiner. Mange av WWF-Norges Afrika-prosjekter som er omtalt i denne årsmeldingen, arbeider nettopp på dette grunnlaget.

Det siste tiåret har WWF hatt samtaler med mange ledere fra utviklingsland. Vi har møtt en økende erkjennelse av naturens betydning for disse landene, særlig med hensyn til å bevare ferskvann og livskraftige fiskerier. Det er verd å merke seg at det ofte er vanskeligere å overbevise ledere fra rike industriland om betydningen av levende natur og ressurser. Disse mennene - for det er fortsatt mest menn - sitter fortsatt fast i det gamle økonomiske verdensbildet om tradisjonell vekst og liberalisering som løsningen på alle utviklingsproblemer - uten hensyn til den naturødeleggelse dette erfaringsmessig leder til.

WWFs praktiske prosjekter og samarbeid over det meste av kloden forsøker å bevare gjenværende natur og demonstrere verdien av naturens "tjenester" for menneskeheten. Samtidig påpeker vi igjen og igjen de underliggende årsakene til fattigdom, som eksportsubsidier som rammer de fattigste, rike nasjoners overfiske i verdenshavene og klimaendringenes stadig tydeligere lokale virkninger.

For drøye 45 år siden definerte WWFs grunnleggere "harmoni mellom menneske og natur" som det overordnede målet for organisasjonen. I dag er dette hovedmålet viktigere og riktigere enn noen gang. Ettersom det økologiske fotavtrykket fra rike vestlige land og nye økonomier blir stadig tyngre å bære for jordkloden, er jeg overbevist om at stadig flere kommer til å innse at bevaring og bærekraftig forvaltning av natur er nøkkelen til en god framtid - både for fattige land i utvikling og for rike land som vil bevare livskvalitet, moral og politisk sikkerhet.

Jørgen Randers
Styreleder, WWF-Norge

Med kunnskap for menneske og natur

For få år siden forandret FN vår oppfatning av framtiden. Den første massive klimarapporten fra tusenvis av forskere feide vekk mer eller mindre spekulative innvendinger. For de aller fleste ble det åpenbart at klimaendringer er knallhard virkelighet. Den faglige tyngden i denne og de påfølgende klimarapportene gjorde utslaget. Selv om det fortsatt er langt frem til klimagasskutt som monner, er det nå nærmest global enighet om at utslippene må reduseres kraftig. Gjennomslagskraften i solid dokumentasjon er på nytt demonstrert. Det er oppmuntrende.

I 2005 la FN og Verdensbanken fram en ny "murstein", denne gangen fra nær 1 400 naturforskere: *Millennium Ecosystem Assessment Report* om tilstanden til jordas 25 viktigste økosystemer. Rapporten fastslår to viktige ting: Dagens forbruk av natur er ikke noe som "alltid har foregått". Inntil 1950 var det meste av jordas natur fremdeles intakt. Det er i de siste 50 årene ødeleggelsene har tiltatt - og nådd et, historisk sett, voldsomt tempo. I dag er flertallet av økosystemene overbelastet og kan være ødelagt om få tiår. Jordas fattigdom kan ikke avhjelpes, og fred og sikkerhet kan ikke trygges, hvis naturødeleggelsene får fortsette. Men vi kan fortsatt rette opp mange skader, forutsatt at vi gjør betydelige politiske kursendringer.

FNs Millennium-rapport vil få samme status som klimarapportene: Det er ikke lenger faglig holdbart å bortforklare at jordas miljø har alvorlige problemer. Nå må debatten konsentreres om løsningene.

I 2005 la også WWF-Norge fram et banebrytende dokument. *Naturindeks for Norge 2005* sammenstilte for første gang alle tilgjengelige lange tidsserier for dyrebestander i Norge. Indeksen viser at i løpet av siste generasjon, det vil si i Miljøverndepartementets levetid, har bestandene av vanlige norske fiske-, fugle- og pattedyrarter i gjennomsnitt blitt redusert med 30 prosent. Datamaterialet er langt fra perfekt. Det er store variasjoner, f.eks. har hjorteviltbestandene vokst sterkt, mens mange fiskebestander har avtatt like sterkt. Men totalbildet gjør det klart at noe alvorlig skjer med naturen også her hjemme: Det er trolig riktig å si at norsk natur på denne korte tiden er blitt en tredel fattigere.

Denne virkeligheten må være grunnlaget for norsk naturforvaltning framover. Vi har vært litt for flinke her i landet til å fortelle oss selv at vi behandler naturen vår bra, og at den norske "bruk-er-det-beste-vern"-ideologien løser alle problemer. Virkeligheten er dessverre ikke slik.

Norge holder skarpt øye med oljepris og rentenivå, men vi har fulgt lite med i hvordan det går med naturen. Egentlig vet vi godt at natur er en viktig del av den velferden hele verden misunner oss. Nå vet vi også at politikken vi har ført, ikke tar vare på helheten i denne velferden. Dette blir grunnlaget for WWFs arbeid framover: Naturens tilstand må bli et like viktig mål for norsk politikk og livskvalitet som kronekurs og konsumprisindeks er i dag.

Rasmus Hansson
Generalsekretær, WWF-Norge

Landmiljøprogrammet

"Regjeringen har lovet at tapet av Norges naturmangfold skal stanses innen 2010. WWF skal være en konstant påminnelse om dette - og vise veien som fører til målet!"

**Kristin T. Teien,
Rådgiver biologisk mangfold**

Naturindeksen

Målet om å stanse tapet av naturmangfold i Norge innen 2010 er ambisiøst. WWF laget i 2005 den første samlede oversikten over utviklingen i norske dyrebestander i løpet av siste generasjon. Naturindeksen konkluderer med at bestandene i gjennomsnitt er redusert med 30 prosent siden 1975! Dette resultatet vakte berettiget oppsikt. Den nye rødgrønne regjeringen lovet straks at myndighetene selv skal lage en "Naturindeks for Norge" for å overvåke utviklingen.

Naturindeksen illustrerer hvordan WWF jobber: Gjennom et solid faglig arbeid legger vi premisser for norsk miljøpolitikk: Indeksen viser at det å sikre Norges biomangfold, er en kjempeoppgave. Dermed har vi også meget sterk argumentasjon overfor Regjeringen for et krafttak. Rapporten sier også en del om hvor skoen trykker mest og gir dermed holdepunkter for prioritering.

Vår unike fjellnatur under sterkt press

Norge er "Europas Tibet": Ingen andre land i Europa har høyfjellsplatåer som vi. Den majestetiske villreinen er høyfjellets konge og en art vi er alene om i Europa. Men høyfjellsnaturen spises opp og fragmenteres, av kraftlinjer, veier og ukontrollert hyttebygging. WWF vil ha en langt mer helhetlig forvaltning av høyfjellet. Vi fikk et gjennombrudd da

Stortinget vedtok at villreinen skal sikres gjennom opprettelsen av nasjonale og europeiske "villreinområder". Men det gjenstår mye arbeid før villreinens framtid er trygg.

Arter som fjellrev og villrein står foran store utfordringer. Fjellrevbestanden er fremdeles svært liten, og fjellreinen lever i stadig mer fragmenterte landskap. Dessverre er det fortsatt liten politisk vilje til å restaurere fjellnaturen gjennom tiltak som f.eks. å bygge vilttunneler for villrein, føre fjellrev eller å øke jervebestanden for å bedre åtseltingen.

Fortsatt kamp for våre rovdyr!

WWF arbeidet i 2005 hardt for å sikre at Stortingets vedtak om at vi skal ha levedyktige bestander av rovdyr blir respektert. Offentlige myndigheter åpnet nemlig i 2005 for en mer liberal avskyting. Dette til tross for alle bestandene, med unntak av jerv, ligger langt under de nasjonale bestandsmålene. Mer enn hundre rovdyr ble skutt vinteren 2004-05. Mest dramatisk var det at Staten tillot nedskyting av 25 prosent av de norske ulvene. Dette reduserte antall familiegupper i Norge fra tre til én.

WWF saksøkte sammen med Norges Naturvernforbund og Foreningen Våre Rovdyr Staten for å ha brutt Viltloven da den tillot ulvejakta. Rettsaken kommer trolig opp våren 2006. En meningsmåling WWF fikk utført, viste at hele 54 prosent av voksne nordmenn var motstandere av jakta, mens bare 32 prosent støttet den. Hyppig deltagelse og meget tydelige standpunkter i rovdyrdebatten gjør at WWF i dag er svært solid etablert som forkjemper for våre store rovdyrers rett til fortsatt å være en del av norsk natur.

Vi trappet opp rovdyrssamarbeidet med WWF-Sverige. Norge og Sverige har felles bestander av de store rovdyrerne. Den norske rovdyrpolitikken har negativ innvirkning på Sveriges bestrebelser på å sikre levedyktige bestander av arter som bjørn, gaupe og ulv i hele Midt- og Sør-Sverige. WWF vil

fremover arbeide for en mer helhetlig skandinavisk rovdyrforvaltning.

Skog: Begynnelsen på et tiltrengt løft

Nesten halvparten av Norges 3 000 truede og sårbare arter lever i skog. WWF utga i 2004 en rapport om de mest verneverdige skogområdene i Norge. I 2005 ble fire av de viktigste områdene vernet, men mange områder gjenstår, og det hogges fortsatt i våre mest verdifulle skoger. I fjor økte vernet av produktiv skog fra 1,25 til 1,4 prosent. Det er fortsatt langt igjen til målet om 4,5 prosent skogvern, som anbefales av forskere. WWFs arbeid bidro til at den rødgrønne regjeringen ved tiltredelsen lovet et løft i skogvernet.

Internasjonalt oppnådde WWF mye i 2005: En av de mest spektakulære begivenhetene var brasilianske myndigheters vern av nye 3,7 millioner hektar regnskog i delstaten Para. WWF har lenge kjempet for å få vernet dette området, som er spesielt viktig for å knytte de vernede områdene i Amazonas bedre sammen og dermed sikre at truede arter som jaguar vil overleve. WWF investerte i 2005 over 20 millioner kroner i et nytt fond som skal støtte tiltak som sikrer god forvaltning og opprettholdelse av verneområdene i Amazonas.

Økoturisme: Naturbeskyttelse som næringsgrunnlag

Myndighetene ga ifjor støtte til prosjektet, som har som mål å utarbeide retningslinjer for økoturisme i Norge. Prosjektet er treårig og gjennomføres av WWF i samarbeid med GRIP (stiftelse for fremme av bærekraftig utvikling) og Innovasjon Norge. Det skal etableres et nettverk og marked for naturbasert turisme som ikke skader natur- og kulturverdier, samtidig som det gir turistinntekter lokalt. WWF har arbeidet internasjonalt med økoturisme i mange år. Både i fattige og rike land utgjør økoturismen en voksende og viktig inntektskilde for befolkningen i naturskjønne områder.

© WWF-Norge / Tom Schandy

OVER: Villreinen på Hardangervidda er avskåret fra viktige beiteområder fordi den har problemer med å krysse riksvei 7, som deler villreinens leveområde i to.

UNDER: Fjellreven i Norge yngler, men ungene vokser sjelden opp. Fôring og reduksjon av rødrevbestanden i fjellet kan være nødvendige tiltak for å redde arten.

© WWF-Norge / Tom Schandy

© WWF-Norge / Kristin T. Teien

© WWF-Norge / Amold Håpnes

OVER: WWFs naturindeks viser en dramatisk tilbakegang for norsk natur: Dyrebestandene er i gjennomsnitt redusert med 30 prosent siden 1970. Nå skal utviklingen snus!

UNDER: Etter årelangt press fra bl. a. WWF ble nye 3,7 millioner hektar av Amazonas regnskog vernet i 2005. Dette er godt nytt for urbefolkningen, som er avhengige av intakt natur for å kunne opprettholde tradisjoner og livsgrunnlag.

Europaprogrammet

"Norge var et foregangsland på miljø - og kan bli det igjen hvis Regjeringen vil. WWF har mange ideer om hvordan dette bør gjøres!"

**Rasmus Reinvang,
Europa-rådgiver og landmiljø-
koordinator**

EU er viktig for norsk natur bl. a. fordi de fleste nye norske miljøregler lages i Brussel. Mye annen EU-politikk påvirker norsk natur - eller blir målestokk for Norge. WWF samarbeider med WWFs European Policy Office i Brussel for å påvirke utviklingen av EUs miljøpolitikk. Men Norge er ikke bare en mottaker av lovgivning - Norge er selv en miljø-aktør i Europa. WWF arbeider aktivt for at Norge skal utnytte de mulighetene som finnes til å være et miljøforegangsland i Europa.

Miljøgifter: WWF og LO sammen for sterk kjemikalielov i EØS

Vi kjenner kun miljø- og helseeffektene av rundt ti prosent av de ca. 80 000 kjemiske stoffene som i dag brukes i produkter på det europeiske markedet. Barnløshet, astma, allergi og kreft er bare noen eksempler på sykdomstilstander som settes i forbindelse med dagens ukontrollerte bruk av kjemiske stoffer. Etter åtte års arbeid er EUs nye kjemikalielov (REACH) nesten ferdig.

Lovforslaget er dessverre blitt sterkt svekket etter massivt press fra en mektig kjemikalieindustri. Industrien ønsker ikke å betale mesteparten av kostnadene ved å teste stoffene den produserer og selger. WWF og LO gikk i 2005 sammen om å informere norske forbrukere og politikere om kjemikalieutfordringen og den politiske drakampen som foregår i Brussel. WWFs arbeid i Brussel har bidratt avgjørende til at REACH-forslaget fortsatt lever. REACH vedtas høsten 2006.

Norske milliarder til miljø og frivillige organisasjoner i nye EØS-land

Størstedelen av naturmangfoldet i EØS-området befinner seg i de nye medlemslandene i øst. Denne naturen er i dag under sterkt press. En radikal omstilling til markedsøkonomi etter vesteuropeisk mønster gjør det ofte vanskelig å verne om natur som har overlevd i disse landene, men som nærmest er forsvunnet i Vest-Europa. Storker elsker våtmarker og frie elveløp. Ca. 60 storkepar tilbringer sommeren i Frankrike. I Polen finner vi 60 000!

Gjennom EØS-avtalen stiller Norge årlig nesten to milliarder kroner til rådighet for utviklingsprosjekter i EUs nye medlemsland. Miljø er ett av flere prioriterte områder. WWF har gjennom sitt arbeid bidratt til at midler settes av til et eget fond for prosjekter som fremmer bærekraftig utvikling og gjennomføres av frivillige organisasjoner. I Polen alene beløper "NGO-fondet" seg til over 300 millioner kroner! WWF bidro til retningslinjene for fondet, som ble presentert av WWF og organisasjonen Polish NGO Office in Brussels på et stort møte i Warszawa i april 2005.

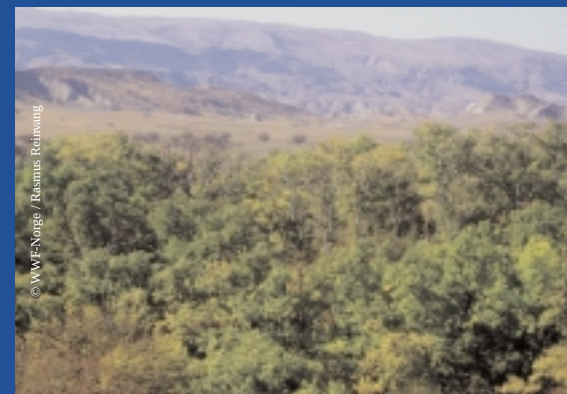
Prosjekt: Redd elvesletteskogen i Kaukasus!

Iori-elven bukker seg gjennom steppelandskapet og utgjør grensen mellom Aserbajdsjan og Georgia i Kaukasus. Langs elven vokser en sjelden elvesletteskog som er sentral i et skjørt økosystem. Hele tolv rødliste-arter lever her. Hvis forholdene legges til rette, vil kanskje også den utrydningstruede kaukasiske leoparden vende tilbake. Begge land har vernet sin del av området, men mangler midler og kompetanse til å forvalte det og hjelpe lokalbefolkningen til å dekke sine behov uten å ødelegge naturen. Det er intet samarbeid over grensen, selv om man forvalter et felles økosystem.

WWF startet i 2005 Iori-prosjektet i samarbeid med WWFs programkontor i Kaukasus. Målet er å redde elvesletteskogen og det unike økosystemet, trene opp og utruste forvalterne av verneområdene, utvikle et samarbeid over grensene og legge til rette for bærekraftig utvikling i landsbyene. Prosjektet er støttet av Utenriksdepartementet.

EU må forandres hvis Europas natur skal reddes. Sjefen for WWFs Brusselkontor, Tony Long, overrekker her EU-formann Barroso en rapport som dokumenterer at EU-landene forbruker dobbelt så mye naturressurser som regionen har til rådighet.

WWF er engasjert i å redde elvesletteskogen langs Iori-elven i Georgia, et område av stor betydning for en trekke truede arter som bl.a. kaukasiske leopard.

Program for miljø & utvikling

"Naturen er livsgrunnlaget for Afrikas fattige. Naturvern forebygger fattigdom."

Jenny Kosberg Skagestad,
Informasjonsrådgiver/utredner
miljø & utvikling

Med Norad for Afrikas natur

WWFs program for miljø og utvikling har hatt en positiv utvikling de siste årene. Også i 2005 fikk vi støtte til å starte opp nye feltprosjekter i Afrika fra Norad. Innen WWF-nettverket er WWF-Norge nå blitt en av de viktigste økonomiske og faglige bidragsyterne til WWFs naturvernarbeid i det østlige og sørlige Afrika.

Vi jobber for kontinuerlig forbedring og profesjonalisering av det faglige arbeidet vårt, for økt systematikk og mer strategisk satsing på de mest unike og truede naturområdene i Afrika, for eksempel i Serengeti-Masai Mara i Kenya og Tanzania, Rwenzorifjellene i Uganda og Bazarutoøyene i Mosambik.

Ny forskning: Økosystemene i Afrika er alvorlig truet

På tross av noen lyspunkter forverres situasjonen for biologisk mangfold og tropisk skog, ferskvann, våtmarker, fiskerier og mange arter i det østlige og sørlige Afrika. Her spiller WWF en nøkkelrolle. Den hittil mest omfattende forskningsrapporten om tilstanden for verdens økosystemer *FNs Millennium Ecosystem Assessment* med over 1 300 forskere i ryggen, ble lansert i mars 2005. Rapporten slår fast at minst fire av FNs åtte tusenårsmål om utvikling ikke vil bli nådd i det sørlige Afrika om det ikke handles umiddelbart for å ta vare på økosystemene.

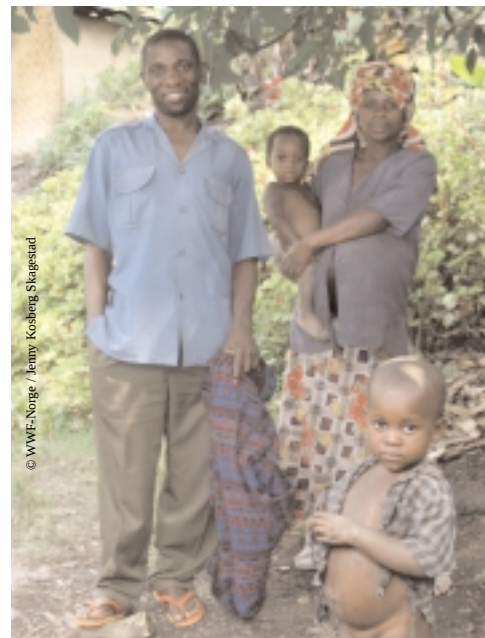
Millennium-rapporten peker på fem spesielt alvorlige problemer knyttet til skadede økosystemer i regionen: overforbruk og forurensning av ferskvann, overfiske, avskoging, reduksjon av viltbestander og ødeleggelse av korallrev. Dette bidrar direkte til fattigdom og lidelse. Rapporten understreker viktigheten av å involvere folk på lokalt nivå i arbeidet for en god naturressursforvaltning. Dette har WWF argumentert for i mange år. Rapporten slår fast at mangel på rent drikkevann er et av de mest prekære problemene i regionen og en viktig årsak til vannbårne sykdommer og høy barnedødelighet. I tusenvis av sårt tiltrengte sykehussenger ligger det folk som er syke på grunn av miljørelaterte helseproblemer. Helsebistand er svært viktig, men det er ikke nok: Man må forebygge gjennom miljøbistand. WWF jobber forebyggende gjennom prosjekter for å ta vare på naturressursene til beste for folk. Arbeidet er rettet mot alle de truslene Millennium-rapporten regner som de mest alvorlige i regionen.

WWFs feltprosjekter ligger i områder der unik natur er truet. Vi jobber tett sammen med lokalsamfunn, andre frivillige organisasjoner og myndigheter. Mer enn 40 års erfaring i Afrika har vist WWF at tett samarbeid med lokale krefter er medisinen som fungerer best i de fleste tilfeller.

Norge skal bli verdensledende i miljøbistand!

WWF brukte mye krefter på å få Stortinget til å pålegge Regjeringen å utarbeide en handlingsplan for styrking av norsk miljøbistand, både i kvalitet og omfang. I 2005 jobbet vi intenst overfor partiene i den nye rød-grønne regjeringen,

som i sin regjeringsplattform vedtok et historisk gjennombrudd for miljøbistand i norsk bistandspolitikk: Norge skal bli verdensledende! WWF skal sørge for at dette løftet blir gjennomført i praksis.

Deo Bwabu jobber som bærer for en lokal turistforening i Rwenzorifjellene i Uganda, noe som gir en kjærkommen ekstrainntekt til den lille familien hans. Han har selv vokst opp i området og kjenner det rike plante- og dyrelivet her bedre enn de fleste.

Masai Mara-Serengeti tørker inn

Vannstanden i Mara-elva, hovedpulsåra i Masai Mara - Serengeti, er i øyeblikket rekordlav. Fortsetter trenden med synkende vannstand i tørketida, risikerer man en økologisk og økonomisk katastrofe. Skulle et av verdens mest kjente naturfenomen, migrasjonen av to millioner dyr i Serengeti-Masai Mara, kollapse på grunn av redusert vanntilgang, vil det også resultere i at turismen, en av Tanzanias og Kenyas viktigste inntektskilder, rammes dramatisk og tusenvis av arbeidsplasser forsvinner.

WWF-Norge har siden 2003 støttet prosjekter som skal ta vare på Mara-elvas kilder, redusere forurensningen og bidra til bedre forvaltning av vannet. Arbeidet har bidratt til å sikre vann til fattigfolk og fantastisk natur. WWFs innsats så langt har vært så vellykket at det har skapt

interessere også hos andre bistandsorganisasjoner, og nå har amerikanske myndigheter (USAID) bestemt seg for å støtte aktiviteter i Mara for å styrke dette modellprosjektet og redde det fantastiske økosystemet i Masai Mara-Serengeti.

Bazaruto - en tropisk skattekasse

Under overflaten i Bazaruto marine nasjonalpark i Mosambik skjuler det seg et enormt biologisk mangfold: store korallrev, den siste levedyktige bestanden av sjøkuer i Det vestindiske hav, skilpadder, hvalhai, delfiner, trekkfugler og 2 000 forskjellige fiskearter. Fiske og østerssanking er viktigste inntektskilde for de 3 500 svært fattige menneskene som bor på øyene. Industrielt fiske og hardt fisketrykk lokalt gjør at fiskebestandene synker, og at østers, krabber og sjøpølser forsvinner - dermed også næringsgrunnlaget for innbyggerne. Det drives ulovlig jakt på truede arter som sjøku og skilpadder, og overbeiting og svedjejordbruk truer øyenes sårbare økosystem.

WWFs prosjekt skal skape alternativer til fisket, sikre at lokalbefolkningen får direkte fordeler i form av god og forutsigbar tilgang på fisk og andre marine ressurser, samt hjelpe innbyggerne med å utvikle et system for rettferdig fordeling av inntektene fra turistavgifter. Derfor samarbeider WWF både med myndighetene og lokalbefolkningen. WWF arbeider også med privat sektor for å fremme forståelsen av at miljøet og naturskattene utgjør selve forretningsgrunnlaget. Dette kan på lang sikt sikre vern og bærekraftig forvaltning av det fantastiske havområdet på Øst-Afrikas kyst.

Rwenzorifjellene - "regnmakeren"

Rwenzorifjellene nasjonalpark ligger i kjernen av den naturmessig rikeste økoregionen på fastlands-Afrika. Området som spenner fra tropisk regnskog ved foten av fjellene til Afrikas største (men raskt smeltende) isbre på kontinentets tredje høyeste fjelltopp har et imponerende artsmangfold. Fjellområdet, som kalles "regnmakeren" på lokalspråket, forsyner over en million fattige med vann og er kilde til økonomisk viktige innsjøer og til Nilen. God forvaltning av "vanntårnet" Rwenzori med dets våtmarker og elver er avgjørende for livsgrunnlaget til mange fattige i Uganda. Området, som ligger på grensen til Den demokratiske republikken Kongo (DRC), har vært truet av politiske uroligheter og geriljagrupper som inntil for noen år siden brukte nasjonalparken som skjulested og spiskammer.

Ulovlig jakt og hogst, og et stadig økende behov for nye jordbruksområder truer den unike naturen og det livsviktige vannet som naturen i nasjonalparken samler, lagrer og fordeler.

Sammen med Ugandas myndigheter og lokalsamfunnene rundt nasjonalparken jobber WWF for å bistå lokalbefolkningen med forvaltningen av parken og sikre at mer av inntektene og fordelene ved nasjonalparken blir igjen lokalt. På denne måten håper WWF at lokalsamfunnene skal bli en god beskytter av naturverdiene i området.

Stadig økende innsats i Afrika

WWF-Norge satser på fortsatt vekst innen arbeidet for miljø og utvikling. Nye prosjektforslag ble utviklet i samarbeid med lokale partnere i 2005. Et av prosjektene ligger ved Udzungwafjellene nasjonalpark i Tanzania, i et av de 25 biologisk rikeste naturområdene i verden. I dette området finnes en lang rekke plante- og dyrearter som ikke finnes andre steder. Det oppdages regelmessig nye arter, og i 2005 ble det til og med funnet en ny, liten apeart.

Et annet prosjekt, som vi håper Norad vil støtte i 2006, ligger i Mufunta viltforvaltningsområde i Zambia. Området utgjør en buffersone til Kafue nasjonalpark, et av de største og rikeste storviltområdene i Afrika.

OVER:
Denne sjøkua er en av de få gjenlevende av arten i Det vestindiske hav.
Den beiter her på sjøgressbunnen i Bazaruto marine nasjonalpark.

"Miljø er de siste årene blitt nedprioritert i norsk og internasjonal bistand. Regjeringen vil ta initiativ til at Norge skal bli et ledende land på dette området, og vil legge fram en handlingsplan for miljørettet bistand hvor hovedprinsipper skal være forvaltning, bruk og bevaring av naturressurser i samarbeid og til fordel for lokalbefolkning og samarbeidsland, og bidrag til å redde naturverdier av global betydning for framtiden."

Fra kapittel 2 i den rødgrønne regjeringens plattform (Soria Moria 13. oktober 2005).

TIL HØYRE:

Rwenzorifjellene ligger i Albertine Rift økoregion som har et uvanlig rikt biologisk mangfold og er hjem for mange endemiske plante- og dyrearter. Her ser du en Rwenzori trehornet kameleon.

Masai Mara-Serengeti: Sebra til lunsj idag? Hvert år er dette området også åsted for et av verdens mest spektakulære naturfenomener: millioner av gnuer på vandring.

En lokal fisker utenfor Mafia Island i Tanzania. Kystfolk er ofte direkte avhengige av marine ressurser for å overleve.

Havmiljøprogrammet

© WWF Norge / Mathias V. Lockert

"Skipsfart og overfiske er fortsatt de største truslene mot havmiljøet i nord."

**Anne-Beth Skrede,
Rådgiver skipsfart**

Fornybare naturressurser viktigst i nord

Norge forvalter fantastiske naturverdier i havområder som er seks ganger større enn nasjonens landareal. I norske farvann finnes verdens største torske- og sildebestander, korallrev av verdensklasse, store tareskoger, sårbare arter som grønlandshval og enorme sjøfuglkolonier. Arbeidet med å sikre disse naturverdiene står sentralt i WWFs innsats i Norge.

De fornybare ressursene i Barentshavet utgjør selve grunnlaget for bosetting i Nord-Norge. En rapport laget av Nordlandsforskning på oppdrag fra WWF, viser at fiskeri, oppdrett og reiseliv gir 46 000 arbeidsplasser og 45 milliarder i årlig omsetning i landsdelen. Selv ved omfattende petroleumsaktivitet i Barentshavet fram mot 2020 vil de fornybare næringene bidra med 25 ganger så mange årsverk og 50 ganger så stor verdiskaping i de nordligste fylkene som petroleumssektoren.

Petroleumsfrie områder i Barentshavet

WWF har i 2005 arbeidet intenst for at de mest sårbare og verdifulle havområdene i nord skal beskyttes som varige petroleumsfrie områder. Basert på rapporter fra Havforskningsinstituttet og Det norske Veritas har vi identifisert de mest sårbare havområdene i nord: Lofoten, Vesterålen, Tromsøflaket, Nordkapp og kystnære områder i Finnmark og Bjørnøya. WWF presenterte sitt forslag til petroleumsfrie områder i rapporten *Petroleumsfrie*

områder i Barentshavet i mai.

Det er bred faglig enighet om behovet for petroleumsfrie områder: Både Havforskningsinstituttet, Norsk Polarinstitutt, Direktoratet for Naturforvaltning og Statens Forurensningstilsyn anbefaler at sårbare områder unntas fra petroleumsvirksomhet. WWF har presentert forslaget for politikere og forvaltning som et konstruktivt bidrag i arbeidet med *Helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet*, som skal legges fram før påske 2006. Et klart flertall av voksne nordmenn ønsker petroleumsfrie områder i nord. Det viser flere spørreundersøkelser som WWF har fått gjennomført i 2005.

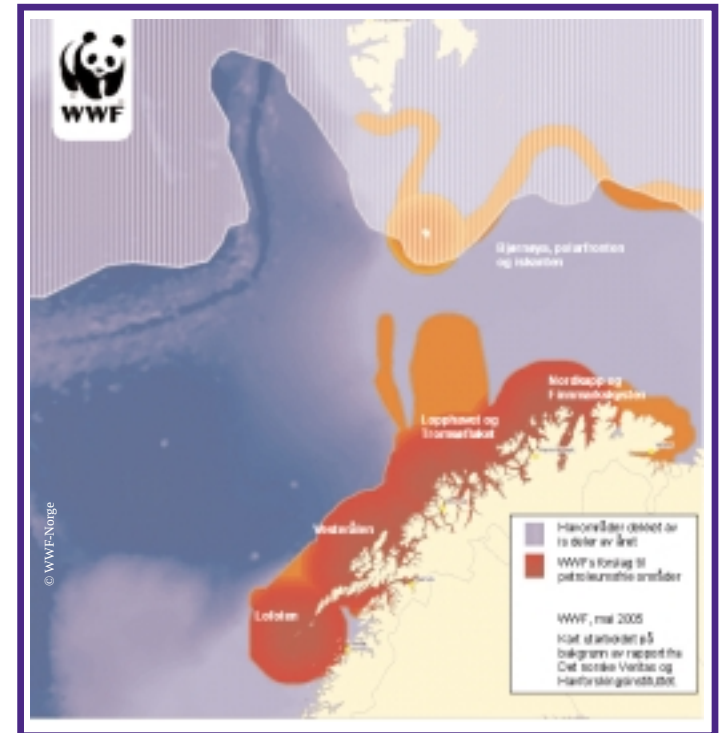
Slutt på hemmelighold av miljøvurderinger!

WWF har kjempet for å få innsyn i de miljø- og fiskerifaglige vurderingene som gjøres i forbindelse med konsesjonsrundene på norsk sokkel. Til nå er vi blitt nektet innsyn med henvisning til "behovet for en forsvarlig intern saksbehandling" i Regjeringen. WWF klaget dette hemmeligholdet inn for Sivilombudsmannen, som ga oss fullt medhold.

Miljøvernminister Bjørnøy frigjorde i desember miljøetatens vurderinger i forbindelse med den pågående 19. konsesjonsrunden og varslet at vurderingene i framtidige konsesjonsrunder skal være tilgjengelige for offentligheten. Også vurderingene fra tidligere konsesjonsrunder er nå blitt offentlige.

Rømt oppdrettsfisk

WWF-rapporten *On the run - escaped farmed fish in Norwegian waters* ble laget våren 2005 og viser at hver fjerde laks i det fri er en rømt oppdrettsfisk. Over halvparten av norske lakseelver er påvirket av rømt oppdrettsfisk.

KART:
Kartet viser hvilke områder WWF mener er for sårbare og verdifulle til at petroleumsvirksomhet kan tillates.

I Hardangerfjorden er 9 av 10 fisk en rømling, og i flere elver er nær halvparten av laksen rømlinger. Rapporten viser at syv prosent av de norske lakseelvene er direkte truet på grunn av en svært høy andel oppdrettsfisk i gytebestandene. 20 prosent beskrives som "vesentlig påvirket" og 30 prosent er "noe påvirket". Verdens villaksbestander har gått ned med over 70 prosent de siste 40 år. Den atlantiske villaksen er allerede utryddet i store deler av sine tidligere leveområder.

2005 ble et av de verste rømmingsårene Norge har hatt, med 900 000 rømte oppdrettsfisk. WWF vil ha flere nasjonale laksefjorder med forbud mot oppdrett rundt de viktigste villakselvene, havarikommisjon for oppdrettsanlegg, bedre regelverk og sanksjoner, merking av oppdrettsfisk, samt bedre beredskapsplaner. Nye nasjonale laksefjorder skal vedtas i 2006.

Oppdrettstorsken kommer

I februar samlet WWF eksperter innen miljøeffekter av torskeoppdrett til seminar i Bergen. Oppdrettstorsk rømmer og den blir syk. Det gjøres lite for å hindre at denne næringen, som er i sterk vekst, skal gjøre skade på det biologiske mangfoldet langs kysten. Kysttorskbestandene er i dårlig forfatning, og WWF frykter at veksten innen torskeoppdrett kan forstyrre villtorskens gyteområder eller overføre smitte. Det er allerede delt ut rundt 650 konsesjoner for torskeoppdrett i Norge.

Ulovlig fiske i Barentshavet

I april la WWF fram en rapport som dokumenterte store forskjeller mellom innrapportert mengde torsk fanget av russiske trålere, og den mengden fisk båtene faktisk fanget. For første gang bekreftes det fra russisk side at det hvert år "forsviner" torsk til en verdi av minst én milliard kroner fra Barentshavet. Rapporten har bidratt til å sette problemet med ulovlig fiske på dagsorden og gir grunnlaget for videre arbeid. Ulovlig fiske undergraver vanlig forvaltning og setter fiskebestander i fare.

Sjøsikkerhet og oljevernberedskap

Våren 2005 ble Stortingsmeldingen *På den sikre siden - sjøsikkerhet og oljevernberedskap* lagt fram. Samferdselskomiteen slo fast at oljevernberedskapen er for dårlig og "forutsetter at oljevernberedskapen og sjøsikkerheten skal ivaretas ved økt slepebåtkapasitet, overvåkning, bedring av responstiden, vurdering av nye seilingsleder, og merking og kontroll av disse."

WWF samarbeidet bredt med næringsorganisasjoner i denne saken og leverte innstilling sammen med sjømanns-

organisasjonene med blant annet følgende krav:

- 6-12 timers responstid for hele kysten
- Nødlosseutstyr for hele kysten, inkl. Svalbard
- Oljeverndepotene må oppgraderes, 150 millioner kroner som strakstiltak
- Norge må søke IMO om PSSA-status (Particularly Sensitive Sea Area - særlig sårbart sjøområde) for deler av Lofoten - Barentshavet snarest
- Seilingsleder må opprettes og legges langt fra kysten, 30-50 nautiske mil

Ren kyst! - WWFs frivillige oljevern

Ren kyst! startet høsten 2005. Første kurs ble gjennomført på Fiskebøl i Lofoten, der 25 entusiastiske oljevernere fikk opplæring i oljeoppyrdding. *Ren kyst!* gjennomføres i nært samarbeid med Nordnorsk Beredskapssenter og Kystverket. Norge er det tredje landet der WWF starter opp frivillig oljevern. I Finland er 4 000 frivillige med, og i Russland er et tilsvarende prosjekt nettopp startet i Murmansk.

Med raskt voksende tanktrafikk langs Norskekysten og kommende oljeboring i Barentshavet øker faren for et stort oljeuhell. Erfaringene fra store ulykker som "Exxon Valdez" i Alaska og "Prestige" i Spania, viser at det viktigste skadereduserende tiltaket når oljen har nådd land, er antallet hender til å rense strender. Like fullt finnes det knapt trenede mannskaper for slikt arbeid i Norge.

TIL HØYRE:

Ren kyst! WWFs frivillige oljevern er blitt en suksess. Her fra en strandøvelse på Fiskebøl i Lofoten i november 2005.

Hvert år "forsviner" torsk til en verdi av minst én milliard kroner fra Barentshavet pga. ulovlig fiske.

Havskilpaddene lever farlig. Den største trusselen er bifangst i fiskeredskaper.

Prosjektets overordnede mål er å redusere de miljømessige og økonomiske konsekvensene av et oljesøl langs kysten ved å bygge opp en kompetent og operativ beredskapsstyrke av engasjerte frivillige. Prosjektet har tre delmål:

1. Trene opp en beredskapsstyrke av frivillige som kan mobiliseres ved oljeuhell langs kysten
2. Etablere/styrke depoter med nødvendig utstyr for strandsanering
3. Tilby motiverte, miljøbevisste personer og organisasjoner mulighet til å engasjere seg i praktisk naturvernarbeid

WWF og MUSTAD redder skilpadder

Seks av sju arter havskilpadde er i dag truet av utryddelse. Den største trusselen er bifangst ved fiske med line og garn. Løsningen i moderne tid er den samme som for 100 år siden: Å bruke innbøyde kroker istedenfor vanlige j-kroker.

Den norske fiskekrokprodusenten Mustad har utviklet sirkelkroken videre gjennom de siste 60 år og leder nå an med nye spesialtilpassede produkter. Problemet i områder der havskilpaddene er mest utsatt, er at fiskerne ofte er fattige og har dårlig tilgang til ny teknologi. Derfor har Mustad forsynt WWF med 250 000 fiskekroker som WWF distribuerer via sine prosjekter i områder der bifangst av skilpadde er et stort problem, som Malaysia, Mexico, Papua Ny Guinea og Ecuador.

Arktisprogrammet

"Klimaforandringene i Arktis går mye raskere enn antatt selv for få år siden. Å kutte CO₂-utslippene må være første prioritet."

**Samantha Smith,
Direktør Arktisprogrammet**

WWFs internasjonale Arktisprogram koordinerer organisasjonens arbeid for vern av nordområdene. Programmet med seks faste medarbeidere har sekretariatet i Oslo.

Som en av WWFs prioriterte økoregioner står Barentshavet sentralt i Arktisprogrammets arbeid.

Arktis merker allerede klimaendringene godt. I det første av WWFs serie av såkalte "klimavitne"-prosjekter fortalte en gruppe ungdommer i Alaska om hvordan hverdagen blir påvirket av endringene. Permafrosten tiner, elver og vann tørker ut, fisk forsvinner, skogen tørker ut og brenner oftere. En serie radioprogrammer, et lyd- og bildeshow og en nettside finnes på WWFs Arktisprogrammets-sider: www.panda.org/arctic.

Klimarapporten *Two degrees is enough!* viste at den arktiske naturen står overfor dramatiske endringer, selv med en global oppvarming innenfor det politiske målet, nemlig et tak på

maksimum to grader celsius over førindustrielt nivå.

Arktisprogrammet sammen med WWF-Russland og GRID-Arendal har gitt russiske myndigheter det mest oppdaterte digitale kartmaterialet over russiske verneområder i nord. Dataene inngår nå i FNs "World Database on Protected Areas" og vil bidra til å fokusere WWFs arbeid med områdevern.

Som et innlegg i kampanjen for styrket EU-lovgivning mot miljøgifter dokumenterte WWF blant annet at spekkhoggere i Tysfjord har det høyeste nivået som er målt av pesticider og noen andre miljøgifter i noe arktisk dyr.

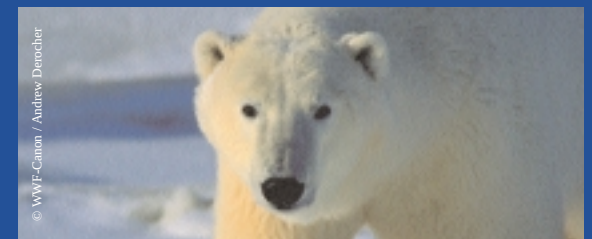
Etter års påtrykk fra WWF og vår islandske samarbeidsorganisasjon INCA lovet islandske myndigheter i 2005 å verne et helt nedbørsfelt fra bre til kyst, dvs minst 10 000 kvadratkilometer øst i landet. Et varig vern ventes å bli vedtatt i løpet av 2006.

På Svalbard begynner WWFs arbeid overfor turistsektoren å få gjennomslag. Kystcruise-operatørene utarbeidet i 2005 interne retningslinjer for å ta større hensyn til miljø og sikkerhet, og myndighetene har anbefalt flere av WWFs forslag til tiltak som vil styrke forvaltningen av Svalbards kyst og farvann.

UNDER:

Pakkis og isfjell er karakteriske trekk ved Arktis. I fremtiden kan de bli borte.

Høyere temperatur og mindre isdekke er en alvorlig trussel mot isbjørnen.

Informasjon og kommunikasjon

"WWF er blitt Norges mest populære naturvernorganisasjon. Det har vi tenkt å utnytte!"

**Torild Moland Krogsrud,
Informasjonsrådgiver**

WWF synes og høres

WWFs mål er å påvirke - det gjør vi blant annet gjennom mediene. Slik utgjør medieinformasjon viktige deler av de gode sirkelene: Mer informasjon, økt påvirkning, flere støttespillere og økte inntekter til ytterligere påvirkning.

Etablert profil - og praksis

I 2005 ble det gjennomført to spørreundersøkelser for å avdekke hva nordmenn tror "WWF først og fremst jobber med." Blant fem alternativer scoret "vern av ville dyr" suverent høyest, med over 60 prosent. (Øvrige alternativer fikk 5-12 prosent). Det tradisjonelle bildet av WWF som "de ville dyrenes venn" er altså grunnfestet. Men WWF-Norges faktiske innsats slik den framstår i mediene, passer bare delvis til dette bildet: Vel 100 av de 340 riksmideinnslagene i 2005 handlet om ville dyr, herav de fleste om rovdyr. Dette er temaet som skaper suverent mest interesse og medlemstilgang. En konklusjon som er trukket av dette, er at vi, i tillegg til å holde et godt medietrykk på alle saker der det har en funksjon, også skal utvikle "profilprosjekter" der truede arter er i fokus. Film fra Afrika er et ledd i dette, vervekampanjer likeså. (Mer om verving av støttemedlemmer på neste side).

De kvantitative målene ble nådd

Kvantitative mål for mediedekning i 2005 ble oppfylt: I riksmidia hadde vi 340 innslag - som målet. Fordelingen på kanaler var (tall for 2004 i parentes): TV: 31 (26), riksradio: 106 (60), store riksaviser: 207 (190). I tillegg kommer et hundretall

oppslag i regionale etermedier. De mest omtalte temaene i riksmideinnslagene var (2004-tall i parentes): Rovdyr/truede arter i Norge: 83 (55), havmiljø, olje og oppdrett: 89 (116), skog: 9 (22), klima/energi: 27 (21), bistand/nord-sør: 15 (17), EU: ca 20 (16), miljøgifter: 25 (10).

Stoff fra utviklingsland ga 15 oppslag i riksmidene og ca 70 oppslag i lokal-/regionaviser og andre medier. Det var særlig våre rapporter (utarbeidet i samarbeid med andre organisasjoner) om Norges synkende miljøbistand som skapte oppmerksomhet og debatt. Den hittil mest omfattende forskningsrapporten om tilstanden til verdens økosystemer, *Millennium Ecosystem Assessment* med over 1 300 forskere i ryggen, fikk mye oppmerksomhet (bl. a. forsider i Aftenposten og Dagsavisen, Aftenposten-nettmøte med Rasmus Hansson). "Grønn gjenoppbygging" etter tsunamien i Asia, miljøvennlig turisme, truede arter, samt klima fikk også dekning med WWF-kommentar.

Lokal- og regionmedier: til sammen vel 1 200 oppslag, som var målet. Nettmedier: spredning per måned ca 7 millioner (2004: ca 2,2 millioner). Overvåkingen er fortsatt mangelfull. (Spredning er definert som antallet oppslag/innslag ganget med antallet lesere/seere/lyttere.) WWF var i 2005 Norges 7. mest omtalte organisasjon (Røde Kors var på suveren førsteplass). Samlet sett ble de kvantitative målene for mediedekning overoppfylt.

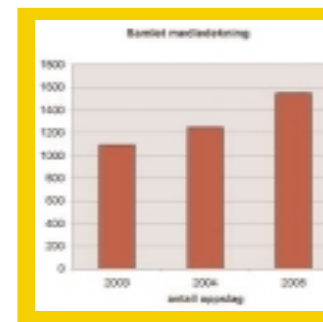
Hovedtalsperson Rasmus Hansson ble bedre etablert: På slutten av 2005 kunne 11 prosent av voksne nordmenn svare riktig på hvilken organisasjon han representerer. (1 prosent i 2002 og 7 prosent i 2004).

Kvalitet

Det har vært et mål å nå ut gjennom tabloidmedier og seriøs kulørt presse. Dette har lyktes meget godt, VG har vært prioritert og har gitt 18 én-tosiders oppslag. Det er etablert en samarbeid-savtale med gratismagasinet Zine (opplag 60 000), hvor WWF er blitt kraftig profilert gjennom en rekke store artikler.

En stor andel av våre oppslag i riksmidene er kommentarer i den løpende politiske debatten. Det er et mål å øke antallet egne

saker, der organisasjonen/talspersonen profileres godt. Det desidert sterkest profilerende innslaget i 2005 var TV2s dekning av lanseringen av *Ren kyst!*, hvor WWF-logoen tapetserte innslaget og talsperson Hansson fikk god tid. Aftenposten-kronikk om *Naturindeks for Norge* viser at landets fremste kronikkplass også er innen rekkevidde.

Antall oppslag i norske medier der WWF er nevnt. WWF-oppslag i nettmedier kommer i tillegg, slik at det samlet var vel 2 800 oppslag i 2005.

Egne kanaler

Verdens Natur utkom med fire nummer à 32 sider. Andelen nord-sør-stoff var 27 prosent. Bladet ble justert litt, dvs. noe mer plass til bilder/mindre tekst og økt vekt på å få fram WWFs resultater. Pga lang produksjonstid er nyheter ikke prioritert.

Ny hjemmeside: Målet var å få den på plass i løpet av 2005, med mer stoff, høyere antall unike brukere og bedre verveopplegg. Utviklingsprosjektet kom i gang, men var ikke i havn ved årsskiftet, dog kom nye pandasider på plass og vervetilbudet ble bedret. En kraftig forbedring er høyt prioritert i 2006.

Hovedsvakheten ved kommunikasjonen er at vi fortsatt i for liten grad formidler "den fantastiske naturen" i betydningen truede arter og levesteder som det med enkeltmenneskers støtte er mulig å redde. Å utvikle profilprosjekter som utløser nordmenns ønske om å gi slik støtte, blir en hovedutfordring i 2006. Med noe økt arbeidskapasitet kan mediesynligheten fortsatt forholdsvis lett økes betydelig.

Organisasjon

© WWF-Norge / Mathias V. Lockert

"Nå er vi i siget - og medlemspotensialet er kjempestort."

Tor Traasdahl,
Informasjonsansvarlig

Norges mest populære naturvernorganisasjon vil bli størst!

Per 31.12.05 hadde 5 934 personer betalt kontingenten for 2005. Det er en økning på 1 090 fra 2004. Kontingentinntektene økte fra 1 942 000 i 2004 til 3 369 000 i 2005, som er godt over budsjett. Gjennomsnittsbidraget per medlem økte fra kr 387 i 2004 til kr 569 i 2005. Hovedforklaringen er økte bidrag fra faste givere (som også er medlemmer).

En landsrepresentativ markedsundersøkelse gjennomført av Visendi A/S ved årsskiftet 2005/06 konkluderte med at WWF er Norges mest populære naturvernorganisasjon: Vel 60 prosent av dem som hevder å ville støtte en naturvernorganisasjon, velger WWF. Bellona, FIVH og Norges Naturvernforbund scorer rundt 25-30 prosent i samme undersøkelse. Utfordringen blir å få utløst mest mulig av potensialet. Det vil kreve omfattende innsats. Det viktigste organisatoriske målet som ble vedtatt på landsmøtet 2006, var at WWF skal bli Norges største naturvernorganisasjon på sikt. Denne ambisjonen reflekterer erkjennelsen av at naturen trenger sterkere organisasjoner. I skrivende stund arbeides det med omfattende vervekampanjer. Målet er å passere 10 000 betalende medlemmer i løpet av 2007. Fundraising for å finansiere verving er også aktuelt.

Radikal organisasjonsforenkling fullført

I 2004 ble de to organisasjonsdelene, WWF-Norges medlemsforening og stiftelsen WWF-Norge, slått sammen til én orga-

nisasjon. Årsmøtet 2005 anbefalte enstemmig de vedtektene som regulerer denne sterkt forenklede organisasjonsformen. Kjernen er: WWF-Norges øverste organ er landsmøtet. Det møtes hvert annet år, vedtar hovedstrategi og velger Styret, som leder arbeidet mellom landsmøtene. Landsmøtet velges av og blant støttemedlemmene gjennom elektronisk valg pluss at det er noen representanter fra fagmiljøer og én fra Miljøverndepartementet. De nye vedtektene ble vedtatt i sin endelige form av landsmøtet i februar 2006.

Lokalt arbeid

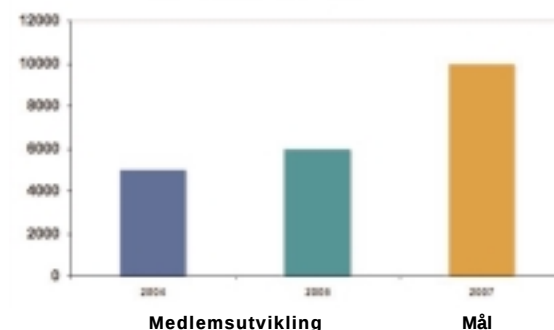
"Økostasjon Slettnes" i Finnmark har fugleovervåking- og -merking som hovedoppgave. Stasjonen er flott for ekskursjoner, besøk med foredrag etc. Særlig under fugletrekkene vår og høst er Slettnes en stor opplevelse. Roy Wraanes er stasjonsmester.

WWF-Midt-Norge, med elgbilog Maria Sviland som koordinator, har jobbet med skog, ferskvann og hav og markert seg med flere oppslag i Adresseavisen og andre lokalmedier. Gruppen har nært samarbeid med fagmiljøer i Trondheim. Våtmarker ved Tønsberg: WWFs lokale aktivist, Torill Sina Billing, fortsatte innsatsen for de unike våtmarksområdene Ilene og Presterud, som har internasjonal verne-status under Ramsarkonvensjonen. Våtmarkene trues av veiprosjektet "Tønsbergpakken". Under byggingen har Vegvesenet hatt diverse "uhellsutslipp", som har ført forurensing ut i naturreservatene. Etter politianmeldelse fra WWF ble Vegvesenet ilagt en bot på 150 000 kroner for miljøkriminalitet.

WWF-Østlandet for øvrig: En fast gjeng av aktive har bidratt med en rekke dugnader i sekretariatet og deltatt i markeringer på stands og i verving, spesielt under Miljøfestivalen i Oslo i juni. Krumtappen i arbeidet var Øyvind Nedre.

Økonomi i medlemsavdelingen

Driftstøtten fra Miljøverndepartementet var på kr 541 000. Samlet inntekt var kr 4 091 522, samlede kostnader var kr 3 785 944, noe som ga et overskudd på kr 305 578. Det går inn i WWF-Norges egenkapital.

WWF reiste "karbonnøytralt" i 2005

Vi benytter telefonkonferanser og begrenser reisevirksomheten mest mulig, men deltakelse i miljøkampen nasjonalt og internasjonalt innebærer reisevirksomhet. I 2005 har vi beregnet CO₂-utslippet ved våre flyreiser til 70 tonn. For å kompensere for dette kjøpte vi CO₂-kvoter fra CarbonNeutral (www.carbonneutral.com). Kvotene stammer fra et vindmølleprosjekt på New Zealand. Det bidrar til reduserte utslipp fra fossile energikilder. Dette prosjektet er sertifisert etter den strenge "gullstandarden" for klimaprojekter, en standard WWF har vært med på å utvikle. Standarden sikrer at kvotene kommer fra gode klimatiltak.

Les mer på www.cdmgoldstandard.org

Fundraising

© WWF-Norge / Mathias V. Lockert

**"Samfunnsansvar er
noe alle bedrifter
snakker om, men bare
de beste gjør noe
med det."**

**Eivind Sørli,
Næringslivskontakt**

Utfordrende inntektsarbeid

Behovet for penger og ressurser til mange gode formål er økende, både nasjonalt og internasjonalt. Bidragsyttere må stadig velge hva de skal prioritere.

På tross av et marked med økende konkurranse har WWF-Norges inntekter økt fra 2004 til 2005. En stor del av dette skyldes riktignok økt støtte fra Norad. Inntekter fra privatpersoner har fortsatt å stige som følge av økt medlemsmasse/ faste givere. Fond og legater bidro med betydelige midler og viser en økning fra kr 1,6 millioner i 2004 til vel 2 millioner kroner i 2005. Det internasjonale nettverket bidrar med i overkant av kr 200 000, det vil si omtrent som i 2004. Våre næringslivs-partnere er pleiet og fulgt opp faglig. Det er ikke inngått nye partneravtaler i løpet av 2005, men flere gode kontakter er knyttet. Vårt inntektsarbeid er utfordrende. Oftest må det lange prosesser til før en avtale kan signeres.

Partnerinntektene var i 2004 på kr 3,4 mill og har gjennom 2005 holdt seg på samme nivå. Til prosjektet *Ren kyst!* har vi i løpet av siste halvår fått inn kr 635 000,-.

Inntektsarbeidet har i hovedsak vært rettet mot privatpersoner og norsk næringsliv. Dette reflekterer de ressursene og den kunnskapen vi har til rådighet sett opp mot inntekts-potensialet. Vi vil bygge opp et "Partnerlag" bestående av ca 15 partnere. Våre partnere skal få avkastning på den

investeringen de gjør gjennom sitt partnerskap med WWF. Langsiktighet i samarbeidet med næringslivet vil gi viktige gevinster; positiv synlighet, oppmerksomhet om bedriftens samfunnsansvar internt og eksternt, samt omtale som styrker videre naturvernarbeid og posisjonerer WWF som en seriøs naturvernorganisasjon sammen med næringslivet.

Vårt internasjonale nettverk gir en betydelig merverdi i samarbeidet. WWFs logo og image er kjent og respektert og er derfor verdifull å assosieres med.

Våre viktigste inntekter kommer fra følgende støttespillere:

Partnerlauget:

Offentlige kilder

Direktoratet for Naturforvaltning
Miljøverndepartementet
Statens Nærings- og Distriktsutbyggingsfond
Utenriksdepartementet

Øvrige støttespillere:

- o Stiftelsen Fritt Ord
- o Invanor/SND
- o Sat Sapienti
- o Stiftelsen UNI
- o Canon Norge
- o J.B.Ugland
- o Mustad & Son AS
- o EVS stiftelsen (Alpharma)
- o Sigval Bergesen Dy og Hustru Nankis Almennyttige Stiftelse
- o Jan Petter Røed
- o Petter Olsen
- o Steenslandsfondet
- o Team Tankers/Arne Blystad
- o Norges Rederiforbund
- o Bugsør og Berging AS
- o Arnfinn Hejes Fond
- o Langes Rederi
- o Assuranceforeningen SKULD
- o Grieg International
- o Ticon Eiendom
- o Helly Hansen Spesialprodukter
- o ZINE
- o Nye T-komponent
- o Cultura sparebank
- o Banco
- o Viasat/TV3

© WWF-Norge / Mathias V. Lockert

Fun(d)raiserne har mye moro. Det virker!

Regnskap

[illegible]

BALANCE		31-12-40		30-12-44	
HILFENREICHER		500,-			
Hilfslos phantasieren	2.777	20%	3.136		
Abgesprochen			3.220	21%	
Umsatz		10	0		
Kostenleistungen	174		500		
Einzelverkauf / abwärts / abwärts	17%		360		
Kosten im Verkaufsraum			2.860		
Kosten im Verkaufsraum	100				
1. Absatz	8.772		7.541		
Umsatz	11.262	80%	10.167	70%	
SUM	14.100		10.667		
RECHNUNGSFÜHRUNG GEG. GEBÜR					
Umsatz	1.000		1.000		
Einzelverkauf	8.175		8.175		
Einzelverkauf	7.400	60%	6.840	40%	
Umsatz		11	0%		
Kosten	12.11	12%	2.522	18%	
Einzelverkauf	1.111	15%	1.711	10%	
Umsatz		14	3.087	19%	3.011
Kosten im Verkaufsraum	1.201		1.126		
Einzelverkauf	407		407		
Umsatz	1.168		2.168		
SUM	4.552	85%	5.104	95%	
SUM		14.100		10.667	
Hilfslos, das ist, nicht 100%					
 Hans Rüdiger München		 Hans Rüdiger München		 Hans Rüdiger München	
 Hans Rüdiger München		 Hans Rüdiger München		 Hans Rüdiger München	

[illegible][illegible]

1919

Administrasjon

"Vårt mål er å levere maksimalt med naturvern for hver krone."

Marianne Lodgaard,
Administrasjonssjef

Stadig grønnere

I tillegg til de daglige administrative rutineene, har vi i 2005 startet prosessen med å skape et "grønt kontor", dvs. minimere miljøbelastningen ved vår egen kontordrift. Dette arbeidet fortsetter i 2006 slik at vi i framtiden i enda større grad vil "leve som vi lærer".

I 2005 ble WWFs Internasjonale Arktisprogram skilt ut fra WWF-Norge som en separat juridisk enhet. Men organisasjonene deler fortsatt administrasjon, noe som reduserer administrasjonskostnadene.

Grunnet en lengre sykemelding og en utskifting av IT- & kontorrådgiver gikk administrasjonen ikke for full maskin i 2005. Et stort arbeid ble dog lagt ned på å kartlegge framtidig IT-behov, og vi innførte trådløs bedrift.

Det ble utført 18,25 årsverk i 2005. Seks nye personer ble ansatt og to sluttet. Av 21 ansatte per 31. desember var 12 kvinner og 9 menn. I tillegg kom to sivilarbeidere og fire frivillige (Silje Borvik, Ane Eriksen, Nina Jensen og "Onkel Erling" Steineger) i sekretariatet.

Tre ansatte deltok på WWF Internationals introduksjonskurs, én deltok i kurs i den nye stiftelsesloven. Fire ansatte deltok på "Ren kyst!"-kurset i Lofoten. Vi hadde vårt årlige to-dagers internseminar på Sandbakken ved Oslo.

Organisasjonsendring = nye styringsorganer

Det ble avholdt seks møter i WWF-Norges styre samt årsmøtet i WWF-Norges representantskap som til nå har vært vårt øverste organ. I forbindelse med organisasjonsendringen i 2005 er det nye Landsmøtet gjort til WWFs øverste organ.

Representantskapsmedlemmer i 2005 var:

Rune Bergstrøm
Elin Enge
Jostein Gaarder
Berit M.M. Haraldsen
Harald Hjort
Paul Hofseth
Øyvind Nedre
Paul Prestrud
Jens B. Raanaas
Kjell T. Ringdal
Dag Tore Seierstad
Christian N. Sibbern
Erik Steineger
Cato Isene Stoll
Peter Sundt
Rune Sørensen
Jan Erik Timm
Bjørn Tumyr
Den norske turistforeningen
Foreningen Våre Rovdyr
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Norges Speiderforbund
SABIMA

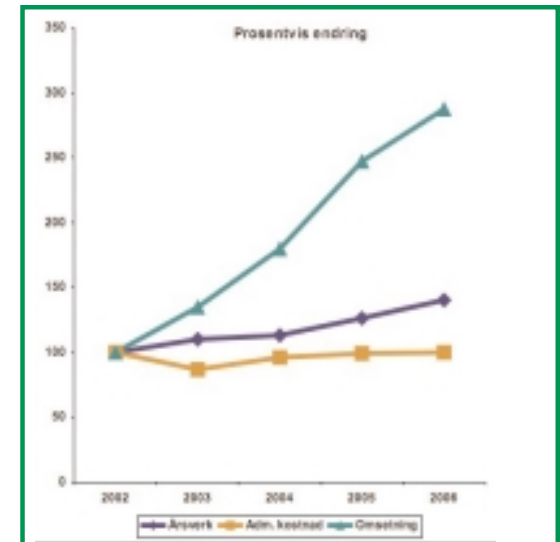
Styret i 2005:

Jørgen Randers (styreleder)
Trygve K. Norman (nestleder)
Caroline Dale Ditlev Simonsen
Camilla Viken Teigre
Anne Fikkan
Arild Moe
Maren Esmark/Anne Martinussen
(ansattes representant i sine resp. perioder.)

Det ble avholdt telefonisk styremøte i Selberg legat.
Det ble avholdt telefonisk styremøte i Rovdyrfondet.

Diverse:

Jens B. Raanaas ble på årsmøtet oppnevnt til æresmedlem i WWF-Norge for langvarig og usedvanlig verdifull innsats.

FIGUR:
Til tross for sterk vekst har det lyktes å holde administrasjonskostnadene nede.

Styrets årsberetning for regnskapsåret 2005

WWF for a living planet®

Styrets årsberetning for regnskapsåret 2005

1. Oversikt

Siden 2001 har WWF Norges kapasitet og gjennomslag økt betydelig. WWF Norge er blant Norges fremste naturvernorganisasjoner og en betydelig bidragsyter til WWFs arbeid i Afrika og andre områder utenfor Norge.

2005 var siste året i WWF-Norges treårige strategiperiode. I denne perioden har hovedutfordringen vært å videreutvikle WWF-Norges faglig styrke og profil i den miljøpolitiske debatten, samt å sikre det økonomiske grunnlaget. Styret mener at strategiens mål ved utgangen av 2005 var godt oppfylt på de aller fleste områder. Samlet har dette gitt grunnlag for mer omfattende og langsiktig faglig arbeid og bedre gjennomslag for WWFs naturvernsmål. Nærmere om dette i WWF Norges årsberetning for 2005.

2. Virksomhetens art og sted

WWF Norge er en fristående naturvernorganisasjon som ble etablert i 1970. WWF arbeider for bevaring av naturens mangfold og produktivitet og for en utnyttelse av naturressursene som ikke uteligger naturens bærekraft. WWF Norge skal arbeide både i Norge og i andre land med viktige naturvernutfordringer.

WWF Norges administrasjon ligger i Oslo.

3. Økonomi og framtidig utvikling

De tre siste årene har WWF Norge klart å bygge opp en egenkapital blant annet takket være en minimal administrasjon. Hardere konkurranse i innsamlingsmarkedet, både når det gjelder private givere og næringslivet, kan imidlertid få økonomiske konsekvenser. Styret vil derfor fortsatt styrke egenkapitalen i 2006. Dette er ikke minst viktig for organisasjonens langsiktighet - både faglig og politisk. På årsmøtet i 2005 besluttet man å øke stiftelseskapitalen til én million kroner.

Per 31.12.05 hadde 5 934 personer betalt kontingenten for 2005. Det er en økning på 1 090 fra 2004. Kontingentinntektene økte fra 1 942 000 kr i 2004 til 3 369 000 kr i 2005, hvilket er godt over budsjett. WWF Norge vil sette på å øke antallet medlemmer og faste givere ytterligere.

WWF Norge har i januar 2006 inngått en ny treårs samarbeitsavtale med NORAD som sikrer 90 % finansiering av organisasjonens utviklingsprosjekter i Afrika (noen prosjekter er 100 % Nordfinansierte). Grunnlaget for fortsatt drift er lagt til grunn av styret.

4. Naturvernarbeid

WWF la i 2005 fram en *Naturvernsplan for Norge*, den mest omfattende sammenstillingen av utfordringen i norske dyrbestander til nå. Indeksen viser i gjennomsnitt 75 prosent nedgang i Norges dyrbestander, basert på lange tidsserier for 160 norske dyrarter i hav, i ferskvann og på land. WWF har om en "biomangfoldregjering" som gjennomfører Stortingets vedtak om status i biomangfoldrapport innen 2010. Den rødgrønne regjeringen som ble valgt i 2005 forpliktet seg i sin Soria-Moxa-plattform til å ta i bruk en naturindeks i samfunnsstyringen.

Reportage om WWF Norge i forbindelse med 35-årsjubileet for WWF Norge. Foto: WWF Norge. Illustrasjon: WWF Norge. Design: WWF Norge. Tekst: WWF Norge. Layout: WWF Norge. Trykk: WWF Norge. Distribusjon: WWF Norge. Salg: WWF Norge. Pris: 100 kr. ISBN: 978-82-02-25000-0.

WWF Norges største virkefelt er Norad-støttede naturvernprosjekter i Afrika i samarbeid med WWFs regionale og nasjonale kontorer der. Miljø og utviklingsprogrammet arbeider gjennom prosjekter med bevaring av flere av Afrikas viktigste naturverdi, i samarbeid med lokalbefolkning og myndigheter. Påtrykk, i samarbeid med andre organisasjoner, medførte at Stortinget, og i 2005 den nye rød-grønne regjeringen, satte miljøstand høyt på sin dagsorden. WWF har fått økt prosjektfinansiering fra Norad og forventer ytterligere øking, og er nå blant Norges fremste organisasjoner innen miljøvern.

De frivillige oljevernere "Ren Kyst" er WWFs praktiske svar på behovet av organisert kapasitet for strandrensing ved oljesøl. Kystene har fått svært positiv mottakelse lokalt, fra næringsliv og myndigheter og skapt nye oppmerksomhet.

Barentshavet var vår viktigste oppgave i Norge i 2005. Regionens naturverdi er ganske innakt og er blant Europas og verdens viktigste. Den nye samfunnspolitiske utviklingen i regionen er ennå i en tidlig fase. WWF kan derfor bidra til at området får en bærekraftig forvaltning. Arbeidet er godt koordinert mellom WWF-Russland, WWFs Arktisprogram og WWF-Norges Havmiljøprogram og omfatter oljevirksomhet, fiskeri, skipstøt, oppdrett, havmiljø samt politisk innsats på disse feltene. Det er en tung oppgave å sikre miljøinteressene mot det sterke presset for oljevirksomhet, men WWF har etablert seg som en sentral aktør på miljøvernet.

Sammen med Barentsprogrammet har Havmiljøprogrammet levert informasjon om ulovlig fiske, noe som har bidratt til å fremme norske myndigheters arbeid med å bekjempe slik kriminalitet. Programmet har også bidratt til betydelig økning i press for å styrke rettsstaten og annen miljøutvikling fra oppdrettsnæringen. Arbeidet for å få deler av Barentshavet anerkjent som "særlig verdifulle områder" har bidratt til at Norge i hvert fall vil opprette seilingsled langt ut fra kysten. WWF og Bellona prøver nå på å lyktes i å få myndighetene til å offentliggjøre hemmeligholdt miljøinformasjon i forbindelse med utlysning av oljeblokker.

WWF Norge vil bruke EU til å styrke norsk naturvern, og Norge til å styrke naturvern i EU. Arbeidet med utvikling av vår EU-kompetanse fortsetter. Vi bidrar mer til å styrke naturvern i Norges nye EØS-avtale til miljøorganisasjoner og bærekraftig utvikling i nye EU-land og sette søkelys på betydningen av EUs kjemikalielov for Norge. Et større, UD-støttet prosjekt for restaurering av vassdragssoner ble startet i Georgia/Astrakhan.

Flere mange års uenighet om skogsertifisering ble det i 2005 etablert samarbeid med Trønderfjordbudsjetts Landsforbund om revisjon av standardene for miljøsertifisert skogdrift, i tillegg til Skog, med sikte på at de også skal kunne inngå i en norsk FSC-standard, slik WWF har arbeidet for lenge.

Gjennomføringen i 2005 av Stortingets vedtak om ny rovviltforvaltning fra 2004 krevde mye oppfølging fra WWF ettersom både regjering og regioner stadig bidrar til å undergrave vedtatte beslutninger. WWF og andre naturvernorganisasjoner stremet Staten for lovstridig ulovlig idyll i 2005. Saken kommer innlig opp i 2006.

Samarbeid med andre naturvernorganisasjoner medførte at Vefsn-området ble vernet. Tross det fra WWF og andre villmarksverner om opprettelse av flere store nasjonale villmarksområder ble fulgt opp av Bondevik-regjeringen. En rekke faglige rapporter og notater samt innspill til forvaltning og politiske prosesser ble utarbeidet og er tilgjengelige på forespørsel.

5. Informasjon og samfunnskontakt

Informasjon gjennom media er et av WWFs viktigste virkemidler. En ny medarbeider ble ansatt og målet om ytterligere 25 prosent økt meddelelsesvirkning ble nådd. Det var i 2005 vel 1500 innlegg i norske medier ekskl. Nettmedier. Enterspersen mener WWF som deltaker og foredragsholder i viktige fora økte betydelig i 2004. Styret har påpekt at hjemmesiden er utbredt og lett forberedt av WWF-Norges arbeid og materiale, og i 2005 har den i tillegg vært i utvalg i organisasjon og virksomhet. Oppgradering av hjemmesiden ble derfor påbegynt i 2005, men fullføres i 2006.

En landsdekkende undersøkelse om vokse og nedmann vilje til å støtte naturvernorganisasjoner viste høy støttevilje generelt og en dobbelt så høy vilje til å støtte WWF som andre naturvernorganisasjoner.

22